

1. Obiekt

OFICyna ZACHODNIA DWORU DU CHÂTEAU

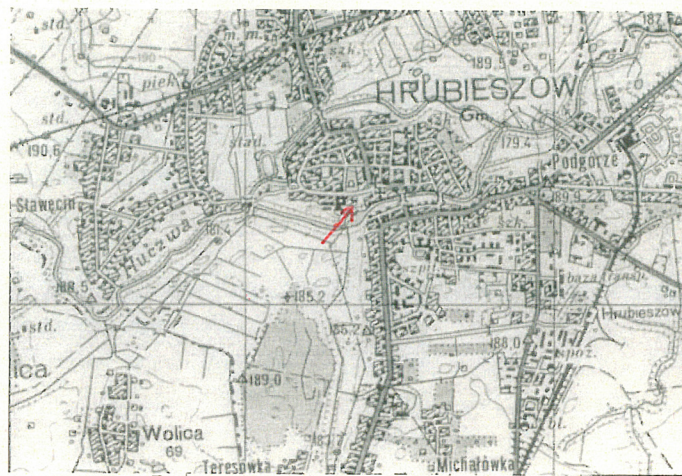
2. Czas powstania

ok. poł. XIX w.

3. Miejscowość

HRUBIESZÓW

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

22-500 Hrubieszów
ul. 3-go Maja 11
nr ewid. działki 400/7

5. Przynależność administracyjna

województwo lubelskie

powiat

gmina

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Rubieszów-

7. Przynależność administracyjna przed II 1999

województwo zamojskie

gm. Hrubieszów

8. Właściciel i jego adres

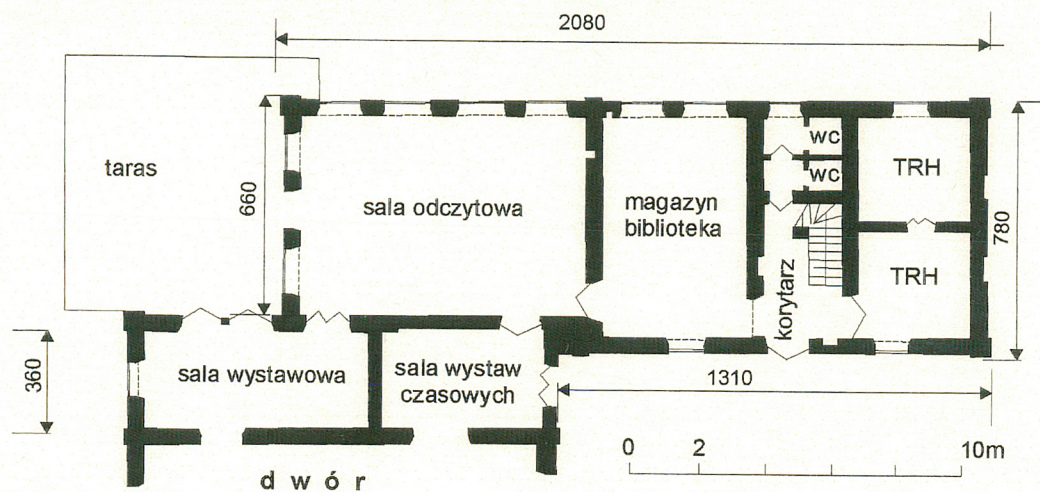
Starostwo Powiatowe w Hrubieszowie
ul. Hubala Dobrzańskiego 1
22-500 Hrubieszów

9. Użytkownik i jego adres

Muzeum im. ks. St. Staszica,
Powiatowa Biblioteka Publiczna
Towarzystwo Regionalne Hrubieszowskie
ul. 3-go Maja 11, 22-500 Hrubieszów

10. Rejestr zabytków

Nr A/338 z dn. 14.VII.1967 r.

RZUT PRZYZIEMIA

SKALA 1:200

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Oficyna zachodnia jest jedną z dwu oficyn dobudowanych do klasycystyczno-barokowego dworu, wzniesionego być może ok. poł. XVIII przez starostę Franciszka Salezego Potockiego, przebudowanego w 1791 r. (data na portyku). Dwór wzniesiony na terenie tzw. Dominium Hrubieszowskiego (obszar d. zamku). W końcu XVIII w. dwór był własnością Ignacego Cetnera, starosty bełskiego. W 1800 r. zakupion przez Aleksandra i Annę z Zamoyskich Sapiehów w imieniu ks. Stanisława Staszica, założyciela Towarzystwa Rolniczego Hrubieszowskiego (1816 r.) Kolejni właściciele zmieniali się kilkakrotnie aż do 1848 r., kiedy to dwór nabył Piotr Aleksander Du Château, który założył tu aptekę. Zapewne wówczas wzniesiona została oficyna zachodnia. W swojej pierwotnej formie oficyna była obiektem wolno stojącym (por. plan sytuacyjny z 1860 r.)*, a następnie (zapewne podczas okupacji niemieckiej) została rozbudowana w kierunku pd. i połączona z dworem. Przez ponad sto lat dwór pozostawał w rękach rodziny Du Château. W 1941 r. wzniesiona została na wzór oficyny zach. oficyna wsch.

Ośrodek dworski, przy którym znajdował się jedynie niewielki ogród, nie podlegał po II wojnie światowej reformie rolnej. W 1970 dwór został zakupiony od ostatniej właścicielki [REDAKTOWANE] i przeznaczony na cele społeczne – mieściła się tu m.in. biblioteka, muzeum, Towarzystwo Muzyczne oraz mieszkania prywatne. Obecnie oficyna służy celom muzealnym oraz mieści się w niej siedziba Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego i biblioteka.

*Podstawowa literatura przedmiotu zawiera sprzeczne przekazy, co do kolejności wzniesienia oficyn. Za rozstrzygający autorka niniejszego przyjęła cytowany plan (aktualnie nieodnaleziony w zbiorach APL).

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacja, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Sytuacja. Zespół dworski oddalony jest na pd.-zach od centrum miasta, usytuowany po pd. stronie ul. 3-go Maja (d. Dzierżyńskiego, pierwotnie Nowa). Na pd. od dworu rozciągał się obszerny ogród, dochodzący do kanału rzeki Huczwy (obecnie znaczna część zajęta jest pod ogródki działkowe). Dwór zwrócony jest elewacją frontową na pn. i flankowany, dobudowanymi prostopadle oficynami, zamykającymi od wsch. i zach. niewielki dziedziniec. Przed portykiem znajduje się podjazd z okrągłym gazonem w formie kwiatowego klombu. Od ulicy dziedziniec oddziela murowano-metalowe ogrodzenie z bramą.

Materiał i konstrukcja. Oficyna murowana z cegły ceramicznej pełnej, obustronnie otynkowana. Wnętrze nakryte płaskimi, otynkowanymi stropami. Nowsza część (pd.) nakryta stropem Kleina z tarasem na dachu. Wieżba dachowa nad częścią starszą drewniana, krokwiowo-płatwiowa, wzmocniona ścianami stolcowymi. Dach naczółkowy, z niewielkimi facjatkami na osi środkowej, pokryty blachą miedzianą. Wewnątrz nowe parkiety i posadzki. Stolarka okienna i drzwiowa drewniana, współczesna. Okna dwuskrzydłowe, sześciopolowe; drzwi jedno- i dwuskrzydłowe, płycinowe. Schody na poddasze drewniane, zabiegowe.

Rzut. Założona na planie wydłużonego prostokąta o znacznie przekształconym, dwu-, półtora- i jednoraktowym (od pd.) układzie pomieszczeń. Część starsza (pn.) pierwotnie zapewne dwutraktowa z sienią pośrodku. Część nowsza (pd.) jednoprzestrzenna, skomunikowana poprzez łącznik z korpusem dworu; łącznik dostępny także od strony dziedzińca. Od pd.-zach. pomiędzy ścianami oficyny i łącznika umieszczony jest prostokątny taras.

Bryła. Budynek jednokondygnacyjny, niepodpiwniczony, z użytkowym poddaszem. Bryła dwuczłonowa złożona z pierwotnej oficyny, nakrytej dachem naczółkowym oraz części nowszej (przedłużenie oficyny i łącznik) nakrytych tarasami, otoczonymi balustradami w formie attyk.

Elewacje. Elewacja wsch. (od strony dziedzińca) trójosiowa, z prostokątnym otworem wejściowym pośrodku i oknami po bokach.; w narożu pd.-wsch. umieszczone, zamknięte półkoliście, wejście. Elewacja zach. ośmioosiowa, rozdzielona pośrodku lizeną, oddzielającą część starszą od nowszej.

W narożu pd.-zach. znajduje się taras, na który wiodą drzwi balkonowe z korpusu oficyny i łącznika. Tarasy na dachach od pd.-zach. otoczone attykami (balustradami) w formie murków podzielonych filarkami i przeprutych okrągłymi przeźrociami. Naroża poszczególnych członów ujęte pilastrami, całość zwieńczona profilowanym gzymsem.

Wnętrze i wyposażenie. Obiekt pozbawiony pierwotnego wystroju i wyposażenia.

Instalacje: elektryczna, odgromowa, wodno-kanalizacyjna, c.o., telefoniczna.

14. Kubatura

ok. 935 m³

15. Powierzchnia użytkowa

ok. 209 m²

16. Przeznaczenie pierwotne

oficyna dworska

17. Użytkowanie obecne

muzealno-biurowe

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

.W związku ze zmieniającym się sposobem użytkowania wnętrza oficyny wsch. (oraz całego dworu) poddawane było kilkakrotnym przekształceniom. Ostatni gruntowny remont przeprowadzono w latach 1977-1984, kiedy to zmodernizowano wnętrze, przystosowując oficynę do aktualnych potrzeb (muzeum i siedziba TRH), zmieniono pokrycie dachu ze starej blachy na nową i wykonano facjatki na osi połaci dachowych.

- Inwentaryzacja konserwatorska dworku Du Château, Hrubieszów woj. lubelskie, opr. mgr inż.. arch. J. Bielak, PP PKZ O/Lublin, Pracownia Projektowa, Lublin 1972.

- Dworek Du Château, Hrubieszów woj. lubelskie. Orzeczenie techniczne o stanie konstrukcyjnym, opr. W. Janusz, PP PKZ O/Lublin, Biuro Projektów, Lublin 1972.

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie, instalacje.

Ogólny stan techniczny poszczególnych elementów konstrukcyjnych, pokrycia dachy i wnętrza dobry. Widoczne pewne zawilgocenia pd.-zach. fragmentów elewacji zewnętrznej związane z niewłaściwym odprowadzaniem wód opadowych z tarasów.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Właściwe odprowadzenie wód opadowych i izolacja murów.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi

**Regionalny Ośrodek
Badań i Dokumentacji Zabytków
w Lublinie**
20-113 Lublin 40, ul. Archidiakońska 4
Regon: 015263890-00095, NIP 526-26-54-633
tel.: 743-62-24, fax: 743-70-88

25. Opracował

tekst Bożena Stanek – Lebioda, XII 2005 r.
plany, rysunki Bożena Stanek – Lebioda, XII 2005r.
zdjęcia fotogr. Jacek Serafinowicz, VII 2005 r.

Bożena Stanek – Lebioda

miejsce przechowywania negatywów WUOZ Lublin

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

22. Bibliografia

- Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, T.VIII woj. lubelskie, z 6 pow. hrubieszowski, opr. T. Chrzanowski, M. Kornecki, J. Samek, Warszawa 1964, s. 24-25
- R. Aftanazy, Dzieje Rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej. T. 6. Województwo bełskie. Ziemia Chełmska województwa ruskiego, Ossolineum 1995, s. 40-45.
- T. Fabijańska – Żurawska, Hrubieszów. Dzieje i zabytki Biblioteka Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego, Hrubieszów 1993, s. 9, 15-16.
- Dwór du Chateau. Karta ewidencyjna zabytków architektury i budownictwa, opr. J. Petera, 1984. Archiwum WUOZ Oddział w Zamościu (tamże por. bibliografia)

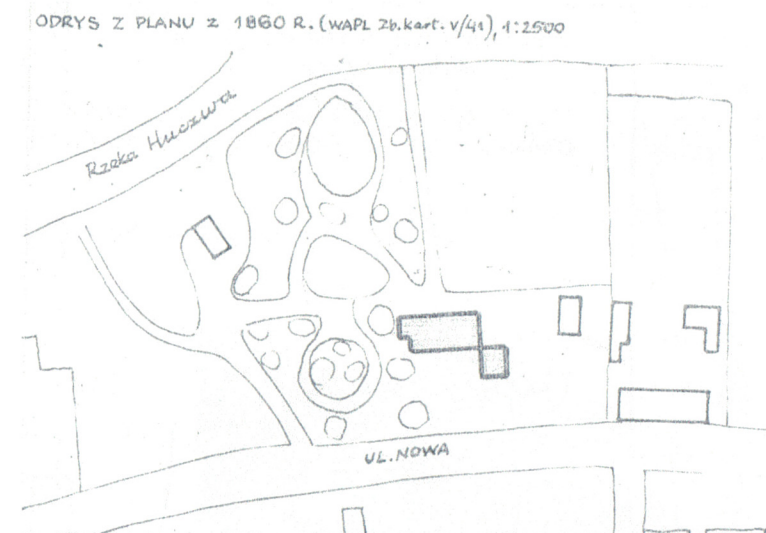
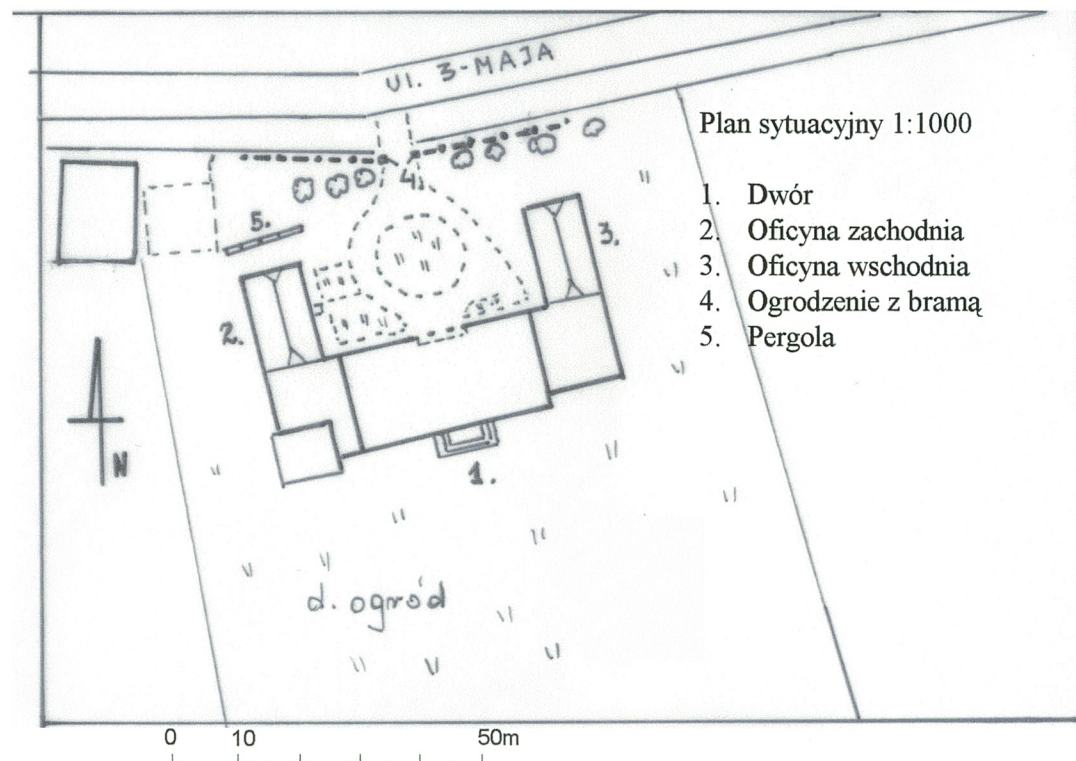
26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

27. Załączniki

Wkładka nr 1

1. Miejscowość	Hrubieszów	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	Oficyna zachodnia dworu Du Château	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)	Plany i fotografie
2. Gmina	Hrubieszów				
3. Województwo	lubelskie				

Rysunek za: J. Petera, Karta ewidencyjna dworu (por. Bibliografia)

Wkładkę założył: Bożena Stanek-Lebioda, XII 2005 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WUOZ w Lublinie

1. Widok od pn.-zach.

2. Fragment łącznika oficyny zach. i tylna elewacja dworu

3. Widok od pd.-zach. na pd. część oficyny i taras

4. Widok z tarasu na pd. ścianę szczytową